

Projekt

z dnia 11 września 2025 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ KONSTANCIN-JEZIORNA**

z dnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Miejska Konstancin-Jeziorna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Gminy Konstancin-Jeziorna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Michał Rosa
adwokat

*Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna
z dnia*

**Program Wspierania Rodziny
w Gminie Konstancin-Jeziorna
na lata 2025-2027**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM	5
1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE	5
1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE KONSTANCIN-JEZIORNA 9	
2.1. ADRESACI PROGRAMU.....	10
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	10
2.2.2. DEMOGRAFIA	12
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	13
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	14
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	15
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	15
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	15
2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY	20
2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	22
2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY	23
2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	24
2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ.....	26
2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY.....	28
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY	31
2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	31
2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI.....	32
2.4. BADANIA ANKIETOWE.....	35
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	35
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	39
2.5. ANALIZA SWOT	42
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	46
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	48
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	48
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	49
4. REALIZACJA PROGRAMU	61
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	61
4.2. FINANSOWANIE	61
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	61
SPIS TABEL I WYKRESÓW	63

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom oraz rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. W rodzinie dysfunkcyjnej relacje pomiędzy jej członkami są zaburzone i mają wpływ na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Brak w niej odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju dzieci.

Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe tylko poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów, a prowadzone działania powinny być oparte na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie wspierania rodziny jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Art. 3 ustawy wskazuje organy odpowiedzialne za jej realizację:

1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecania realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2022-2024.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2025 r. poz. 383) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2025 r. poz. 277), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE

Ochrona i wspieranie praw dziecka jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych UE. Parlament ściśle współpracuje z Komisją Europejską, agencjami UE, Radą Europy i organami krajowymi, aby chronić prawa dzieci poprzez ustawodawstwo. Parlament powołał swojego koordynatora ds. praw dziecka, który służy jako centralny punkt kontaktowy, monitoruje i dba o uwzględnienie ich praw w polityce i prawodawstwie UE.

W Strategii Rady Europy na rzecz praw dziecka na lata 2022-2027 UE postawiła sobie za cel zwalczanie ubóstwa, wykluczenia społecznego, dyskryminacji i wszelkich form zastraszania. UE zgodziła się na europejską gwarancję dla dzieci, której celem jest zapewnienie wszystkim dzieciom w UE, w tym dzieciom zagrożonym ubóstwem, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. Każdy kraj UE powołał koordynatora ds. gwarancji dla dzieci, który jest odpowiedzialny za przedstawienie krajowych planów działania do 2030 roku.

Eliminacja pracy przymusowej dzieci

W ramach walki z pracą przymusową na całym świecie UE pracuje nad wyeliminowaniem pracy dzieci. W październiku 2023 r. eurodeputowani przyjęli stanowisko w sprawie zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych przy użyciu pracy przymusowej. Opracowywane przepisy umożliwią zbadanie, czy firmy wykorzystują pracę przymusową, w tym pracę dzieci. Jeśli zostanie to udowodnione, ich produkty zostaną zatrzymane na granicach UE, a te, które już trafiły na rynek UE, zostaną wycofane.

Bezpieczniejszy internet

Dzieci coraz częściej korzystają z internetu i telefonów komórkowych. To zapewnia nowe możliwości do nauki i kontaktów społecznych, jednak naraża je również na cyberprzemoc, treści nieodpowiednie do wieku i dezinformację. W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną strategię na rzecz bezpieczniejszego i lepszego internetu dla dzieci i młodych ludzi.

Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w internecie

W listopadzie 2023 r. posłowie i posłanki z parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęli swoje stanowisko w sprawie nowych przepisów dla zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w internecie i powstrzymywania go, przy jednoczesnej ochronie prywatności. W UE obowiązuje obecnie odstępstwo od przepisów unijnych. Platformy internetowe mogą wykrywać i zgłaszać materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, ale zakłada się w tym względzie dobrowolność. Przyjęte odstępstwo ma obowiązywać do 3 kwietnia 2026 roku.

Nowe przepisy nakładałyby na dostawców usług hostingu i usług przesyłania wiadomości obowiązek oceny ryzyka niewłaściwego wykorzystania ich usług. Musieliby również podejmować proporcjonalne i skuteczne kroki dla ograniczenia tego ryzyka, jednocześnie całkowicie unikając masowej inwigilacji.

Zwalczanie handlu ludźmi

Dzieci bardziej niż dorośli są narażone na ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi, zwłaszcza z powodu ubóstwa, przemocy czy dyskryminacji. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie istniejących unijnych przepisów dot. zwalczania handlu ludźmi.

Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2023 r., w którym zaproponował więcej środków dla ochrony ofiar. Stanowisko to podstawa do negocjacji z krajami UE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Wojna w Ukrainie uwydatniła potrzebę dalszych działań dla ochrony dzieci w strefach objętych działaniami wojennymi. W kwietniu 2022 r. Parlament zaapelował o zwiększenie ochrony dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego stwierdzili, że identyfikacja i rejestracja mają kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci przed handlarzami ludźmi, nielegalną adopcją i innymi rodzajami wykorzystywania.

Bezpieczne zabawki

Prawa dzieci jako konsumentów są chronione poprzez unijną politykę zdrowotną i konsumencką. Np. zabawki muszą spełniać kryteria bezpieczeństwa, zanim trafią na rynek UE. Parlament wzywał do aktualizacji dyrektywy dot. bezpieczeństwa zabawek, argumentując, że nie odzwierciedla najnowszych odkryć naukowych na temat potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych.

W lipcu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dot. aktualizacji tych przepisów. Propozycja uwzględnia rozwój technologiczny i nieznane wcześniej kwestie bezpieczeństwa. Ustanawia bardziej rygorystyczne wymagania dot. substancji chemicznych, które mogą powodować nowotwory, mutacje genetyczne lub uszkadzać funkcje rozrodcze. Metale ciężkie i wywołujące alergię substancje zapachowe zostałyby zakazane.

Gry wideo

W styczniu 2023 r. posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego przyjęli raport wzywający do zharmonizowanych przepisów UE dla lepszej ochrony graczy, w tym dzieci, w sektorze gier wideo online. Parlament wezwał do wprowadzenia mocniejszych narzędzi dla kontroli rodzicielskiej i przepisów dotyczących zachęt do dokonywania zakupów w grze oraz tzw. gold-farming, czyli praktyki sprzedaży przedmiotów uzyskanych w grze za prawdziwe pieniądze. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego ostrzegają przed projektowaniem gier w sposób, który mógłby prowadzić do uzależnienia, izolacji i cyberprzemocy.

Zdrowe nawyki żywieniowe w szkole

UE wspiera program dążący do zapewnienia świeżych owoców, warzyw i mleka milionom dzieci w szkołach, od żłobków po szkoły średnie, w całej UE. Program obowiązuje od 2017 r. W maju 2023 r. Parlament wezwał do zwiększenia środków na program, zmniejszenia biurokracji oraz zapewnienia dłuższych umów dla szkół. Posłowie zasugerowali także, aby kraje UE przeznaczyły część środków na edukację żywieniową.

1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konstancin-Jeziorna na lata 2021-2026.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE KONSTANCIN-JEZIORNA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Konstancin-Jeziorna została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

Do analizy przedłożono 20 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 6 ankiet wypełnionych przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 85% kobiet i 15% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (35%) oraz 36-45 lat (30%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 56-65 lat (15%) i 26-35 lat oraz osoby powyżej 65 lat (po 10%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 40% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (30%), zasadniczym zawodowym 20% i podstawowym (10%).

90% respondentów badania ankietowego mieszka na terenie gminy Konstancin-Jeziorna od urodzenia, zaś 10% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 15 do 40 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
20	kobiety (85%)	26-35 lat (10%)	od urodzenia (90%)	podstawowe (10%)
		36-45 lat (30%)		zasadnicze zawodowe (20%)
	mężczyźni (15%)	46-55 lat (35%)	od 15 do 40 lat (10%)	średnie (30%)
		56-65 lat (15%)		wyższe (40%)
		powyżej 65 lat (10%)		

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Konstancin-Jeziorna, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina Konstancin-Jeziorna to gmina miejsko-wiejska położona w powiecie piaseczyńskim w województwie mazowieckim. Zajmuje obszar 78,63 km², co stanowi 12,7% powierzchni powiatu, i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Graniczy z gminami: Góra Kalwaria, Józefów, Karczew, Otwock, Piaseczno i Warszawa.

Na strukturę administracyjną gminy składa się miasto Konstancin-Jeziorna oraz 23 sołectwa: Bielawa, Borowina, Cieciszew, Ciszycza, Czarnów, Czernidła, Dębówka, Gassy, Habdzin, Kawęczyn, Kawęczynek, Kępa Oborska, Kępa Okrzewska, Kierszek, Łęg, Obory, Obórki, Okrzeszyn, Opacz, Parcela, Piaski, Słomczyn i Turowice.

Gmina Konstancin-Jeziorna leży na Równinie Mazowieckiej nad rzeką Jeziorką w otoczeniu kompleksu lasów Chojnowsko-Słomczyńskich i Lasu Kabackiego, niespełna 20 km od centrum Warszawy i około 16 km od Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina. Mimo położenia w bezpośredniej bliskości stolicy rejon ten zachował swój naturalny, uzdrowiskowy charakter.

Gmina Konstancin-Jeziorna posiada dogodne połączenie ze stolicą i obszarem południowym poprzez drogę wojewódzką nr 724, biegnącą z Warszawy do Góry Kalwarii. Z kolei droga wojewódzka nr 721 łączy gminę z głównymi drogami krajowymi: krakowską i katowicką. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 223 km, w tym drogi gminne stanowią 140 km.

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego w gminie realizują Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie, który przy obsłudze linii lokalnych „L” współpracuje z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Grodzisku Mazowieckim oraz Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej „Polonus” w Warszawie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. na terenie gminy było zarejestrowanych 5 196 podmiotów gospodarczych. Większość z nich działała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (3 784 podmioty). Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najczęściej działało w takich branżach jak: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych.

Gmina Konstancin-Jeziorna posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, która zaopatruje w wodę prawie wszystkich mieszkańców, oraz sieć kanalizacyjną, z której korzysta ponad 79% ludności. W analizowanym okresie w gminie realizowano wiele inwestycji, były to m.in.:

- 2023 r. – rozbudowa Szkoły Podstawowej w Słomczynie; budowa świetlicy wiejskiej w Łęgu; budowa nowej siedziby Zakładu Gospodarki Komunalnej.
- 2024 r. – budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w sołectwach położonych w południowej części gminy; budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w sołectwach położonych w północno-wschodniej części gminy; budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Kierszku; projekt i budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Czarnowie; przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 1; przebudowa toru wrotkarskiego i boiska przy Szkole Podstawowej nr 4 w Słomczynie; montaż instalacji klimatyzacji w Przedszkolu Integracyjnym nr 4 „Leśna Chatka”; przebudowa lokalu użytkowego przy ul. Mirkowskiej 39a na lokale mieszkalne; projekt i budowa domu ludowego w Parceli; budowa domu ludowego w Kawęczynie.

Sieć placówek opieki nad dziećmi, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 6 placówek opieki nad dziećmi do lat 3 (1 żłobek publiczny), 25 placówek wychowania przedszkolnego (19 przedszkoli oraz 6 oddziałów przedszkolnych w szkołach), 8 publicznych szkół podstawowych, 1 szkoła ponadpodstawowa.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą Konstanciński Dom Kultury i Biblioteka Publiczna wraz z 4 filiami: Skolimów, Grapa, Opacz, Słomczyn. Placówki realizują zadania w zakresie upowszechniania kultury, promocji amatorskiego ruchu artystycznego oraz organizowania imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia, rekreacją i turystyką.

Aktywizacją środowiska seniorów zajmuje się: „Klub Senior +” działający w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie. Celem działalności Klubu jest m. in. motywowanie środowiska seniorów do wspólnego spędzania wolnego czasu, upowszechnianie zdrowego trybu życia oraz propagowanie różnych form działalności twórczej seniorów.

Warto dodać, że na terenie gminy działa Uniwersytet Trzeciego Wieku. W zajęciach, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu wśród seniorów, uczestniczy 300 słuchaczy z terenu gminy.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym, zaś instytucją, która realizuje w gminie zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, jest Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Konstancinie. Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą obiekty rekreacyjno-sportowe, a wśród nich m.in.: hale sportowe, boiska wielofunkcyjne, boiska do siatkówki plażowej, szkolne obiekty sportowe, ścieżka edukacyjno-sprawnościowa im. T. Hopfera.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe: GKS Mirków, KS Konstancin, UKS „Zryw”, UKS „Cirkus”, KS „Laura”, Muks Kosa Konstancin, KS Stowarzyszenie Piłki Siatkowej Konstancin-Jeziorna oraz Integracyjny Klub Sportowy Konstancin. W Konstancinie działają także: Szkołka Piłkarska R. Koseckiego, centra gimnastyczne, siłownie, szkoły sztuk walki oraz studio tańca.

Zadania w zakresie podstawowej ochrony zdrowia w gminie realizują 22 zakłady opieki zdrowotnej (w tym 10 niepublicznych) oraz 7 prywatnych praktyk lekarskich. Zapotrzebowanie mieszkańców gminy na środki farmaceutyczne zapewnia 16 aptek.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i 27 organizacji pozarządowych, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz wspiera doradztwem i konsultacjami. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Konstancinie-Jeziornie. Na terenie gminy działa 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które wraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie zapewniają bezpieczeństwo pożarowe. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są 3 jednostki – z Bielawy, Kawęczynka i Konstancina-Jeziorny.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2024 r. gmina Konstancin-Jeziorna liczyła 25 012 mieszkańców, w tym 13 135 kobiet, które stanowiły 52,5% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 318 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 694	3 592	3 442
udział w liczbie mieszkańców	14,69%	14,32%	13,76%
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 929	14 896	14 909
udział w liczbie mieszkańców	59,36%	59,37%	59,61%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	6 528	6 600	6 661
udział w liczbie mieszkańców	25,95%	26,31%	26,63%
liczba mieszkańców ogółem	25 151	25 088	25 012

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy systematycznie malała. Zmniejszała się liczba dzieci i młodzieży, liczba osób w wieku produkcyjnym ulegała wahaniom, rosła natomiast liczba osób starszych. Sytuację demograficzną kształtuje także przyrost naturalny. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń	144	141	127
liczba zgonów	322	310	377
przyrost naturalny	-178	-169	-250

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2022-2024 liczba urodzeń w gminie malała, zaś liczba zgonów ulegała wahaniom. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2022-2024 liczba mieszkań komunalnych systematycznie malała (636 w 2022 r., 622 w 2023 r., 619 w 2024 r.), podobnie malała łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (23,018 m² w 2022 r., 22,601,50 m² w 2023 r., 22,462,50 m² w 2024 r.), malała także liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych (2 075 osób w 2022 r., 2 038 osób w 2023 r. i 1 964 osoby w 2024 r.). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2022 r. gmina dysponowała 54 takimi lokalami o łącznej powierzchni użytkowej 1 596 m², a zamieszkiwało w nich 176 osób. W kolejnym roku analizy liczba mieszkań socjalnych zmniejszyła się do 3 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 1 497,93 m², zamieszkiwało w nich w tym czasie 165 osób. W 2024 r. liczba mieszkań socjalnych wynosiła 51 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 1 517,93 m², w których zamieszkiwało 159 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkań komunalnych	636	622	619
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	23 018,00	22 601,50	22 462,50
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	2 075	2 038	1 964
liczba mieszkań socjalnych	54	51	51
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	1 596,00	1 497,93	1 517,93
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	176	165	159

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Konstancin-Jeziorna pomoc ta jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	99	101	99
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	1 016	1 008	1 063
wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)	269 895,94	279 607,70	325 343,05

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, ulegała wahaniom, rosła natomiast wartość wypłaconych dodatków.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie w latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie ulegała wahaniom: 415 osób na koniec 2022 r., 411 osób na koniec roku następnego, 416 osób na koniec roku 2024. Analogicznie wahał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni, ich liczba wyniosła odpowiednio: 245 (w stosunku do 170 kobiet) na koniec 2022 r., 249 (w stosunku do 162 kobiet) na koniec 2023 r. i 262 (w stosunku do 154 kobiet) na koniec 2024 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 929	14 896	14 909

liczba bezrobotnych w gminie	415	411	416
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	2,78%	2,76%	2,79%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	170	162	154
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	40,96%	39,42%	37,02%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
stopa bezrobocia w powiecie piaseczyńskim	3,4%	3,5%	3,4%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,3%	4,1%	4,0%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	5,1%	5,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Piasecznie.

W latach 2022-2024 powiat piaseczyński charakteryzował się niższą w stosunku do województwa mazowieckiego i kraju stopą bezrobocia. W trakcie rozpatrywanego okresu poziom bezrobocia w powiecie ulegał wahaniom, natomiast w województwie i w kraju malał.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy mogą korzystać ze wsparcia podmiotów działających lokalnie oraz instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Poniżej przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Konstancin-Jeziorna usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza strukturami gminy.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych czy ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 66 osób, w tym: kadra kierownicza – 8, pracownicy socjalni – 12, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 19, pozostali pracownicy – 27. Z końcem 2024 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały wszystkie osoby z kadry kierowniczej oraz 11 pracowników socjalnych, a średnie kierunkowe 1 pracownik socjalny. Dodatkowo 3 osoby z kadry kierowniczej i 1 pracownik socjalny posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji

pomocy społecznej, I stopniem specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego legitymowało się 8 pracowników socjalnych, zaś II stopniem 1 pracownik socjalny.

W 2024 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 084 mieszkańców gminy oraz 43,4 rodziny objęte pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 8. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

wielkość wydatków (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	3 644 319,71	4 079 244,57	4 781 662,67

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 9. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	548	534	465
liczba rodzin	550	671	542
liczba osób w rodzinach	1019	1048	913
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	3,06%	2,83%	2,47%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2022-2024 systematycznie rosła. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2024 malała. Analogicznie malał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznania pomocy społecznej w 2024 r.

Tabela 10. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	192	201	164	322	352	266
bezdомność	10	18	23	10	20	23

potrzeba ochrony macierzyństwa	18	17	13	83	83	66
bezrobocie	148	164	123	313	352	259
niepełnosprawność	135	137	143	183	191	203
długotrwała lub ciężka choroba	267	273	270	362	355	359
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	55	60	52	193	226	192
w tym rodziny niepełne	37	37	35	111	111	107
w tym rodziny wielodzietne	13	13	11	74	82	64
przemoc domowa	4	2	2	14	7	8
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	1	0	0	4	0
alkoholizm	24	31	25	36	40	38
narkomania	4	3	4	7	8	6
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	14	8	5	16	12
zdarzenie losowe	4	1	4	4	1	9
sytuacja kryzysowa	0	0	2	0	0	6
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	1	0	0	8

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z wyżej wymienionych powodów ulegała wahaniom na przestrzeni rozpatrywanego okresu. Istotnymi przyczynami udzielania pomocy były także wahające się pod względem liczby rodzin niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 11. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	297	306	227	294	306	226	455	470	341
świadczenia niepieniężne	303	228	274	229	306	226	564	578	502
praca socjalna	X	X	X	512	534	521	932	710	873
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	6	4	8	17	7	19

schronienie	5	4	8	5	4	8	5	4	8
usługi opiekuńcze	102	103	119	102	103	116	117	113	133
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	0	0	1	0	0	4	0	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku pomocy finansowej liczba osób w rodzinach, którym w latach 2022-2024 przyznano świadczenia, także ulegała wahaniom. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci usług opiekuńczych. W ramach swojej działalności OPS świadczył także pomoc w formie udzielania schronienia oraz świadczenia niepieniężnego.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 12. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	3	13	6
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	42	46	47

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 13. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024

2022	2023	2024
1 786 080,74	2 178 731,99	2 634 198,08

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2022 r. 167 dzieci i 29 osób

dorosłych, a w 2023 r. 165 dzieci i 35 osoby dorosłe, zaś w ramach kontynuacji tego programu na lata 2024-2028 skorzystało w 2024 r. 132 dzieci i 21 osób dorosłych.

W analizowanym okresie OPS w Konstancinie-Jeziornie podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, m.in.:

- Klub Senior+ – działa pod patronatem Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie. Oferuje osobom starszym i samotnym udział w życiu społecznym poprzez rozwijanie aktywnych form spędzania czasu, różnorodne warsztaty, spotkania, imprezy kulturalne, rekreacyjne i sportowe, a także działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej. W zajęciach, których celem jest m.in. zapobieganie wykluczeniu ze środowiska, aktywizacja społeczna i rozwój sieci kontaktów społecznych, uczestniczy 30 seniorów;
- Ogólnopolski program „Opieka wytchnieniowa”, którego celem jest odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach przez zapewnienie czasowego zastępstwa. Do końca 2024 r. z opieki wytchnieniowej skorzystało 19 osób, w tym pięcioro dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 14 osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością” – pomoc skierowana jest do osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym lub umiarkowanym, a celem programu jest wsparcie osób z niepełnosprawnością w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Uczestnik programu nie ponosi odpłatności za świadczone usługi, dodatkowo ma możliwość wskazania kandydata na asystenta spełniającego kryteria określone w programie.
- Wypoczynek letni dla dzieci z programem profilaktycznym.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2024 r. zrealizowano następujące formy pomocy:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę – wypłacono 28 świadczeń;
- zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – przyznano 318 świadczeń na kwotę 36 975 zł,
- świadczenia pielęgnacyjne – przyznano 186 świadczeń, wydatkowano 40 147 zł,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – przyznano 2 świadczenia, wydatkowano 2 000 zł,
- świadczenie rodzicielskie – przyznano 48 świadczeń, wydatkowano 43 658 zł.

2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY

W latach 2022-2024 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, systematycznie rosła. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	25	27	31
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	156 003,26	93 188,92	124 240,29
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	14	13	13
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	120 542,00	133 417,50	162 374,30

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej objęte były odpowiednio: 550, 671 i 542 rodziny. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin objętych pomocą ośrodka	550	671	542
w tym nowych w danym roku rodzin objętych pomocą ośrodka	85	130	127
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	144	131	108
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	7	23	18
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	55	60	52
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1	3	2

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W 2024 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2024 r. z usług 3 asystentów korzystały w gminie 34 rodziny, w których wychowywało się 75 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 16. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	2	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem	25	26	34
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	45	52	75
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	25	25	24
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	167 370,76	174 898,59	217 495,69

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano 1 takie świadczenia w 2023 r.

W ramach pomocy społecznej OPS przyznawał w latach 2022-2024 mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	5 049 793,90	5 329 070,35	6 964 439,38
liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	507	489	468

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 18. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2022	2023	2024
zasiłek rodzinny	3 170	2 695	2 060
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	6	9	4
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	129	62	31
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	247	160	142
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	395	371	301
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	204	178	137
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	648	797	624
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	840	797	624
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	43	30	14

zasiłek pielęgnacyjny	5 344	5 384	5 633
świadczenie pielęgnacyjne	1 204	1 157	1 497
świadczenie rodzicielskie	185	243	175
razem	12 235	11 452	928

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 ogólna liczba świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy oraz ich wartość zmniejszały się z roku na rok. Malą również liczba rodzin, którym przyznano świadczenia. Najczęstszą formą wsparcia był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 19. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	57	50	45
liczba przyznanych świadczeń	354	518	654
wartość wydatków na świadczenia (zł)	164 900	241 100	313 727

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2022-2024 OPS w Konstancinie-Jeziornie wypłacał mieszkańcom gminy, zwiększała się z roku na rok, podobnie rosła liczba przyznanych świadczeń.

2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano w gminie 174 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wydanych kart	449	485	174
liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	696	863	912
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	1 535	1 711	1 765

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024.

Tabela 21. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w pracę GKRPA	6	4	4

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	744 969,86	783 796,20	799 529,08

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	320 416,41	501 251,72	590 184,09
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	46 403,53	79 064,70	133 452,40
na przeciwdziałanie przemocy domowej	20 500,00	10 041,19	14 000,00
razem	387 319,94	590 357,61	737 636,49

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2022-2024 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy z roku na rok wzrastały. W ramach podejmowanych działań

GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 24. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	brak danych	12	20
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	brak danych	4	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2023-2024 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wzrosła i wyniosła odpowiednio: 12 i 20 osób. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 4 osób w 2023 r. i wobec 8 osób w 2024 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to GKRPA kontaktowała się z 7 osobami w 2023 r. i 27 osobami w 2024 r., nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób doznających przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	brak danych	7	27
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	brak danych	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Konstancinie-Jeziornie.

2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 53 procedury „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy

roboczej, a następnie grup diagnostyczno-pomocowych i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 33 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 26. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	16	16	16
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	7	6
liczba spotkań grup roboczych	132	124	210
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	X	X	68
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	29	28	53
w tym sporządzone przez Policję	15	17	33
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	5	9	13
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	36	49	33
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	37	25	16
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Konstancinie-Jeziornie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 24 rodzinom (36 osobom w rodzinach) w 2022 r., 31 rodzinom (40 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 25 rodzinom (38 osobom w rodzinach) w 2024 r., narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 4 rodzinom (7 osobom w rodzinach) w 2022 r., 3 rodzinom (8 osobom w rodzinach) w 2023 r. oraz 4 rodzinom (6 osobom w rodzinach) w 2024 r., natomiast pomoc z powodu przemocy domowej przyznano 4 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2022 r., 2 rodzinom (7 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 2 rodzinom (8 osobom w rodzinach) w 2024 r.

Na terenie gminy Konstancin-Jeziorna jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową są (obok OPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny oraz grupy wsparcia działające przy OSP w Konstancinie-Jeziornie:

- otwarta grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej (spotkania w piątki od godz. 13),
- psychoterapia indywidualna: wsparcie dla osób dorosłych doznających przemocy domowej),
- grupa korekcyjno-edukacyjna (spotkania w środy od godz. 13),
- grupy wsparcia dla dzieci i młodzieży (spotkania w piątki od godz. 15).

Dodatkowym wsparciem w ramach pomocy specjalistycznej dla osób uczestniczących w procedurze „Niebieskiej Karty” jest udzielanie bezpłatnych porad prawnych w punkcie przy ul. Mirkowskiej 39 w Konstancinie-Jeziornie.

Ponadto mieszkańcy gminy mogą korzystać z placówek zlokalizowanych poza gminą, są to m.in.: Punkt Interwencji Kryzysowej w Piasecznie, Ośrodek leczenia uzależnień „Przystań” w Piasecznie, Poradnia Leczenia Uzależnień w Szpitalu św. Anny w Piasecznie, Centrum Zdrowia Psychicznego w Piasecznie.

2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 27. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	6	144	27
w tym prowadzone przez gminę	1	75	13
w tym prowadzone przez inne podmioty	5	69	14

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 28. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	25	995	95
w tym przedszkola	19	836	83
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	6	159	12

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 29. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	8	1 897	393
szkoła ponadpodstawowa	1	626	66

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 30. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
światlica środowiskowa realizująca program opiekuńczo-wychowawczy	2	50

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 31. Placówki kultury w gminie w 2024 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1
biblioteki i filie	1 główna, 4 filie
światlice wiejskie	8

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 32. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	brak danych
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	10
w tym uczniowskie kluby sportowe	3

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miasta i Gminy	ul. Piaseczyńska 77, 05-510 Konstancin-Jeziorna
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Rycerska 13, 05-510 Konstancin-Jeziorna
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy	
5.	Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień	ul. Mirkowska 54A/2, 05-520 Konstancin-Jeziorna
6.	Gminny Żłobek nr 1	ul. Anny Walentynowicz 3, 05-520 Konstancin-Jeziorna
7.	Przedszkole nr 1 „Zielony Zakątek”	ul. Oborska 2, 05-510 Konstancin-Jeziorna
8.	Przedszkole nr 2 „Tęczowe Przedszkole”	ul. Anny Walentynowicz 3, 05-520 Konstancin-Jeziorna
9.	Przedszkole nr 3 „Kolorowe Kredki”	Obory 22, 05-520 Konstancin-Jeziorna
10.	Przedszkole nr 4 z oddziałami integracyjnymi „Leśna Chatka”	ul. Senatoryjna 8, 05-510 Konstancin-Jeziorna
11.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego	ul. Wojewódzka 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna
12.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stefana Żeromskiego	ul. Żeromskiego 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
13.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. ks. Jana Twardowskiego	ul. Bielawska 57, 05-520 Konstancin-Jeziorna
14.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Mejsiera	ul. Wilanowska 218, 05-520 Konstancin-Jeziorna

15.	Publiczna Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 5 im. Żołnierzy Armii Krajowej Batalionów „Krawiec” i NSZ „Mączyński”	ul. Szkolna 7, 05-520 Konstancin-Jeziorna
16.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 im. Macieja Rataja	ul. Szkolna 7, 05-520 Konstancin-Jeziorna

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Podmioty, które wspierają rodziny i dzieci na terenie gminy Konstancin-Jeziorna, to także 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, 8 świetlic wiejskich oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Kawęczynku.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt n ustawy o pomocy społecznej, formą świadczenia niepieniężnego jest mieszkanie chronione, które jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu – jako zadanie obowiązkowe gminy. W 2024 r. na terenie gminy Konstancin-Jeziorna funkcjonowało pięć mieszkań chronionych o charakterze treningowym przeznaczonych dla 8 osób.

W 2024 r. w gminie Konstancin-Jeziorna funkcjonowało 5 parafii Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 34. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Konstancin	Parafia pw. Matki Bożej Anielskiej	ul. Środkowa 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
	Parafia pw. Św. Zygmunta	ul. Wiślana 85, 05-507 Słomczyn
	Parafia pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny	ul. Piłsudskiego 54, 05-510 Konstancin-Jeziorna
	Parafia pw. Świętej Bożej Rodzicielki Maryi	ul. Słoneczna 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna
	Parafia pw. Józefa Oblubieńca NMP	ul. Walentynowicz 1a, 05-510 Konstancin-Jeziorna

Dane Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

Parafie rzymskokatolickie w gminie Konstancin-Jeziorna wchodzą w skład dekanatu konstancińskiego archidiecezji warszawskiej. W Kurii Archidiecezji Warszawskiej (ul. Miodowa 17/19, 00-246 Warszawa) działa Duszpasterstwo Rodzin, którego przewodniczącym jest ks. dr Marcin Szczerbiński (tel. 22 531 72 43). Wydział prowadzi poradnię rodzinne. Posługujący w nich doradcy życia rodzinnego prowadzą spotkania przygotowujące narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa oraz służą pomocą małżeństwom i rodzinom. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą

udzielić osobistego wsparcia. Diecezjalnym doradcą życia rodzinnego jest Beata Chojnacka (tel. 22 531 72 44).

Na terenie gminy Konstancin-Jeziorna działa również Parafia Kościoła Ewangelicko-Metodystycznego „Emaus” (ul. Słoneczna 12b, 05-510 Konstancin-Jeziorna) oraz Zbór „Twój Dom” Kościoła Zielonoświątkowego (ul. Warszawska 31, 05-510 Konstancin-Jeziorna). Członkowie społeczności zielonoświątkowców nie tylko głoszą ewangelię, ale także służą ludziom, pomagając osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY

2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Mieszkańców gminy Konstancin-Jeziorna obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. W zakresie pieczy zastępczej funkcję tę pełni **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**. Do zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez PCPR należy m.in.:

- utworzenie zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który m.in. zajmuje się prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; kwalifikowaniem osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, prowadzeniem poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywaniem okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny tych rodzin
- wyznaczenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wypłacanie świadczeń dla rodzin zastępczych,
- wydawanie skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną,

Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie** w odniesieniu do dzieci z terenu gminy Konstancin-Jeziorna umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 35. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	0	4

liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	17	20	20
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	4	8
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	17	20	20
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	8	7	14
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	15	18	18
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	3	5	7
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	4	1	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i Konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

Mieszkańcy gminy Konstancin-Jeziorna korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 36. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	40	26	38
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	19	26	26
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	55	71	77
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	25	24	17

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie.

2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Piasecznie, na terenie gminy Konstancin-Jeziorna w 2022 r. stwierdzono ogółem 357 przestępstw, w 2023 r. – 342 przestępstwa, a w 2024 r. –

306 przestępstw. Dane szczegółowe w rozbiciu na poszczególne kategorie przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw	357	342	306
w tym popełnionych przez nieletnich	7	2	0
w tym wg poszczególnych kategorii			
przeciwko życiu i zdrowiu	9	4	6
przeciwko wolności	10	20	21
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	3	4	13
przeciwko mieniu	211	212	168
przeciwko rodzinie i opiece	43	21	29
przeciwko wiarygodności dokumentów	4	3	6
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	3	0	1
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	16	6	9

Dane Powiatowej Komendy Policji w Piasecznie.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywać osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składać systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W wyniku podejmowanych działań wprowadzane są procedury „Niebieskie Karty”.

Jedną z możliwości ograniczenia władzy rodzicielskiej jest poddanie jej wykonywania stałemu **nadzorowi kuratora sądowego**. Sąd, wydając orzeczenie o ograniczeniu władzy rodzicielskiej, stosuje środek, który będzie skuteczny z punktu widzenia podjętej interwencji. Środek ten umożliwi kontrolę postępowania zarówno rodziców, jak i małoletniego.

Nadzór kuratorski to forma wsparcia i monitorowania, wykonywana przez kuratora sądowego, mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu problemów. Kurator kontroluje zachowanie i wypełnianie obowiązków, monitoruje sytuację i udziela wsparcia. Nadzór nad nieletnimi ma na celu pomoc w powrocie na właściwą drogę, resocjalizację, wsparcie w rozwoju postaw społecznych. Nadzór nad rodzicami (w sprawach opiekuńczych) polega na monitorowaniu sytuacji dziecka, ma na celu pomoc w prawidłowym sprawowaniu pieczy oraz informowanie sądu o ewentualnych nieprawidłowościach.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza struktur gminy świadczących wsparcie mieszkańcom z terenu gminy Konstancin-Jeziorna.

Tabela 38. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Konstancin-Jeziorna usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie	ul. Chyliczkowska 14, 05-500 Piaseczno
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Piasecznie	

3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie	ul. Wojska Polskiego 30, 05-500 Piaseczno
4.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii	Ks. Sajny 2a, 05-530 Góra Kalwaria
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie	ul. Ludwika Czajewicza 2/4, 05-500 Piaseczno
6.	Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie	ul. Kościelna 3, 05-500 Piaseczno
7.	Sąd Rejonowy w Piasecznie	ul. Kościuszki 14, 05-500 Piaseczno
8.	Prokuratura Rejonowa w Piasecznie	ul. Kościuszki 14, 05-500 Piaseczno
9.	Mazowiecki Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa
10.	Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii	ul. Szpitalna 1, 05-530 Góra Kalwaria
11.	Dom Pomocy Społecznej w Czubinie	Czubin 13, 05-840 Brwinów
12.	Dom Pomocy Społecznej w Pruszkowie	ul. Żbikowska 40, 05-800 Pruszków
13.	Dom Pomocy Społecznej św. Józefa w Mieni	Mienia, ul. Księżnej Anny Mazowieckiej 138, 05-319 Cegłów
14.	Dom Pomocy Społecznej im. ks. Kardynała Józefa Glempa w Bramkach	Bramki, ul. Północna 18, 05-870 Błonie
15.	Dom Pomocy Społecznej Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Kurozwękach	Kurozwęki, ul. Kościelna 4, 28-200 Staszów
16.	Dom Pomocy Społecznej w Niedabyli	Niedabyli 36a, 26-804 Stronie
17.	Dom Pomocy Społecznej Rudzienko	Rudzienko, ul. Osiedlowa 28, 05-430 Kołbiel
18.	Ośrodek dla osób bezdomnych Stowarzyszenia Antidotum w Janowie	Janowo 42, 05-180 Pomiechówek
19.	Schronisko Przemienienia Pańskiego w Jankowicach	Jankowice 38, 27-530 Ożarów
20.	Praskie Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot	ul. Kijowska 22, 03-743 Warszawa

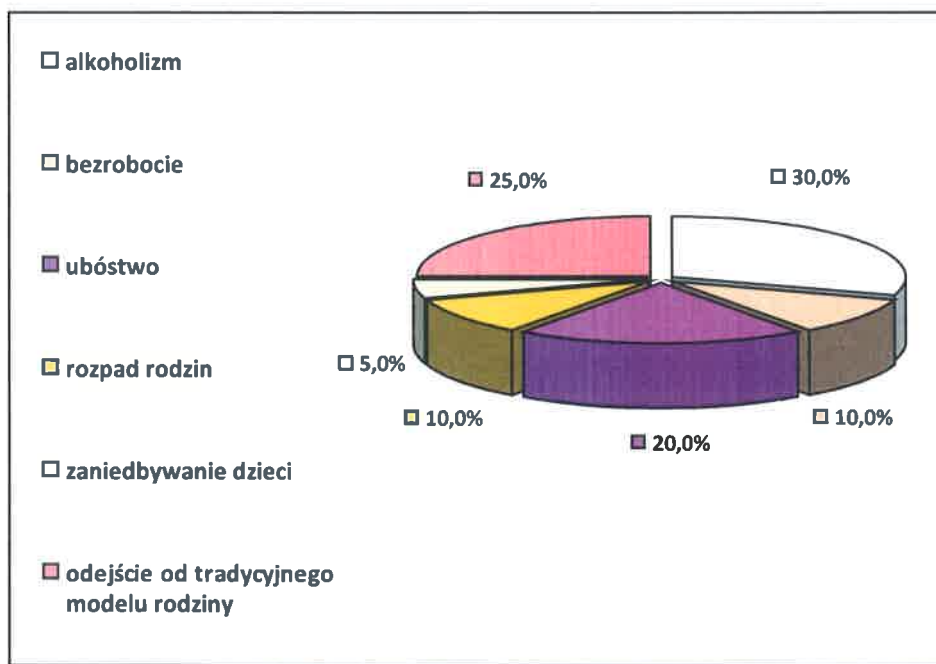
Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Konstancin-Jeziorna.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (30%), odejście od tradycyjnego modelu rodziny (25%) oraz ubóstwo (20%). W dalszej kolejności respondenci wymieniali bezrobocie oraz rozpad rodzin (po 10%), a także zaniedbywanie dzieci (5%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

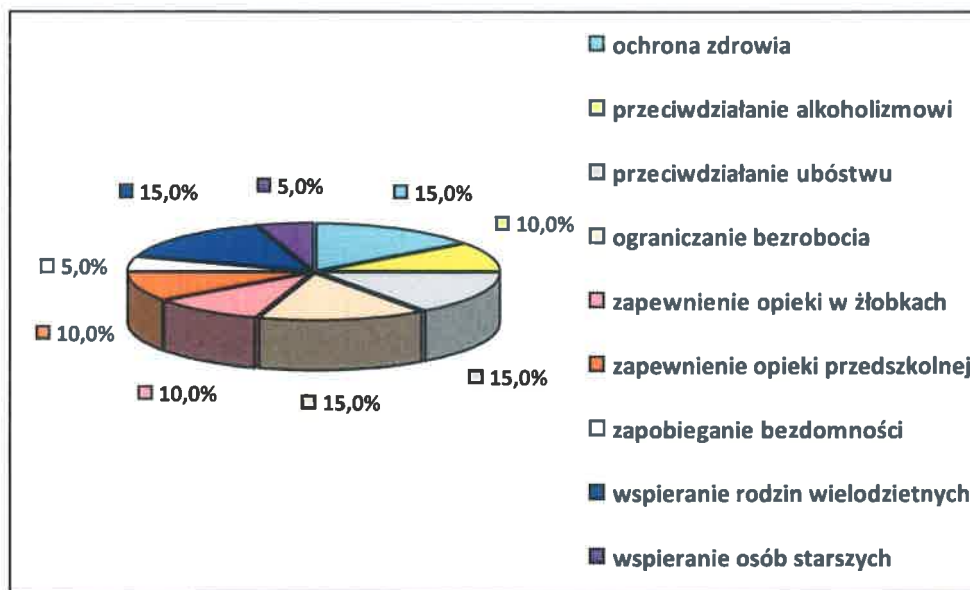
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

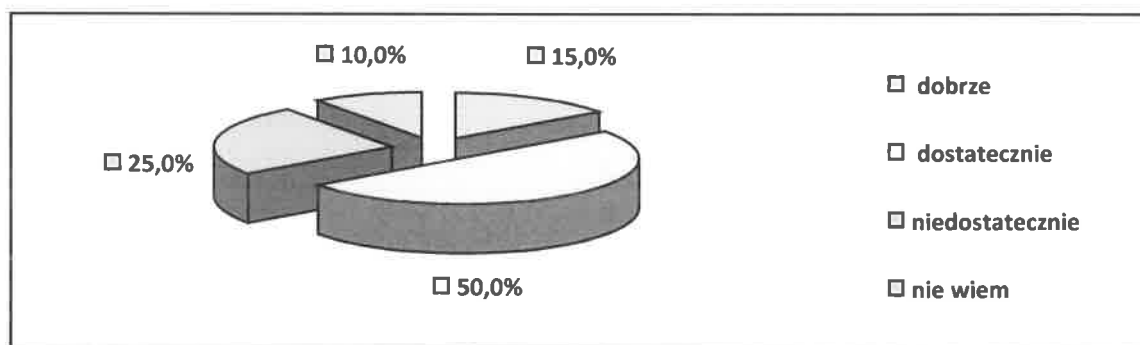
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ochrona zdrowia,

przeciwdziałanie ubóstwu, ograniczanie bezrobocia oraz wspieranie rodzin wielodzietnych (po 15%), a także zapewnienie opieki w żłobkach i opieki przedszkolnej, przeciwdziałanie alkoholizmowi (po 10%), wsparcie osób starszych i zapobieganie bezdomności (po 5%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Według zaledwie 10% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Brak żłobka jest problemem dla 65% ankietowanych a 25% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 25% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 50% badanych nie podziela tej opinii, a 25% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 50% badanych jest ona dostateczna, a kolejne 15% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 25% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

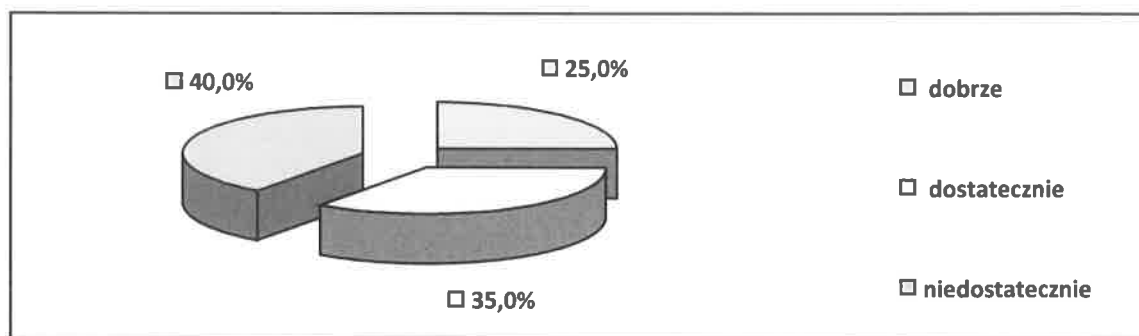
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem 30% ankietowanych uznało ją za dobrą, i kolejne 30% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie jedna czwarta (25%) badanych stwierdziła, że jest ona niedostateczna, a 15% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to została ona oceniona raczej pozytywnie. Jako dobrą uznało ją aż 30% ankietowanych, podobnie 30% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 30% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna, a 10% respondentów miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Jeśli chodzi o ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie to 40% uczestników badania uznało, że jest ona niedostateczna. Jednocześnie 35% ankietowanych stwierdziło, że

jest ona dostateczna, a kolejne 25% respondentów przyznało, że jest ona dobra. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

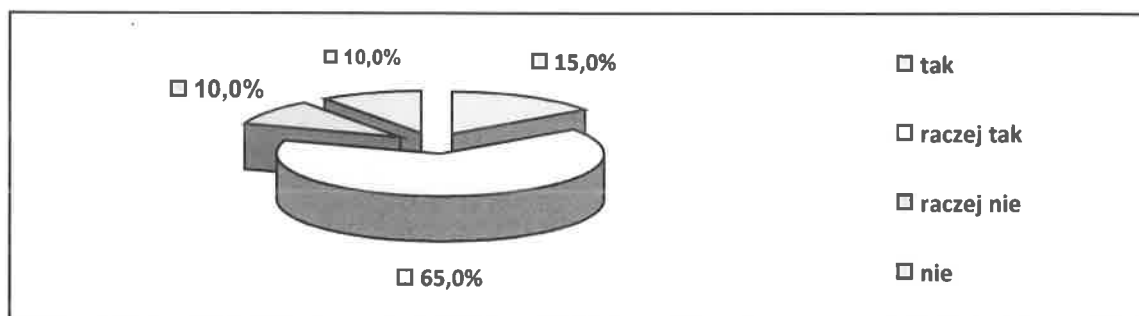
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (80%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 20% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania kolejnych świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, rozszerzenia oferty w zakresie ochrony zdrowia oraz zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów, a także poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej. Za równie ważne uznano tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku, zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach, budowę miejsc parkingowych oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także utworzenie poradni leczenia odwykowego, zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży, a także monitorowanie sytuacji rodzin, którym wypłacane są świadczenia socjalne.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kardynała Wyszyńskiego w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 530, liczba nauczycieli: 59),
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Stefana Żeromskiego w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 526, liczba nauczycieli: 68),
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. ks. J. Twardowskiego w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 252, liczba nauczycieli: b.d.),
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jana Mejsiera w Słomczynie (liczba uczniów: 192, liczba nauczycieli: 30),
- Szkoła Podstawowa Integracyjna nr 5 w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 151, liczba nauczycieli: 43),
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. Macieja Rataja w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 190, liczba nauczycieli: 27).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga, logopedę, psychologa i pielęgniarkę. Uczniowie pięciu placówek mogą korzystać z porad doradcy zawodowego. Wszystkie placówki dysponują salami gimnastycznymi oraz boiskami sportowymi. Pięć szkół zapewnia dostęp do Internetu. W jednej ankietowanej szkole utworzono klasy integracyjne. Dożywianie uczniów prowadzi sześć placówek systemu oświaty z terenu gminy. Zajęcia dodatkowe organizują uczniom wszystkie szkoły, zapewniają też opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Wszystkie placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na

pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 39. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	1	5
sięganie po alkohol	0	0	6
sięganie po narkotyki	0	0	6
niszczenie mienia szkolnego	3	12	3
kradzieże na terenie szkoły	3	5	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	4	43	2
udział w grupach negatywnych	1	2	5
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	6	72	0
autoagresja	5	18	1
ucieczki z domu	1	1	5
przestępczość ujawniona	0	0	6
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	11	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 40. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	41
zaniedbanie	23
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	17
przemoc domowa	14
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono m.in. 72 przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 43 przypadki dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 18 przypadków autoagresji, 12 przypadków niszczenia mienia szkolnego oraz 11 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 41 przypadków bezzadności w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 23 przypadki zaniedbania, 17 przypadków uzależnienia oraz 11 przypadków przemocy domowej.

Przedstawiciele czterech spośród badanych placówek odnotowali wzrost negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ostatnich trzech latach. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności coraz bardziej zauważalnego niskiego poziomu kompetencji rodziców. Jednocześnie jeden z respondentów nie dostrzegł problemu w analizowanym okresie, a jeden z ankietowanych nie był w stanie określić, czy w analizowanym okresie taki wzrost nastąpił.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawiciela jednej placówki w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, a kolejnych pięciu respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – dofinansowanie wycieczek szkolnych i zielonych szkół. Uczniowie klas czwartych otrzymali laptopy w ramach rządowego programu „Laptop dla ucznia”. Ponadto placówki zapewniają uczniom zajęcia dodatkowe i dydaktyczno-wyrównawcze, opiekę świetlicową oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, oferują także indywidualne rozmowy i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji rodzinnych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Uczniowie mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, uczestniczą też w warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz wzmacniających poczucie własnej wartości, zajęciach pozalekcyjnych, świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych. W ramach profilaktyki prowadzone są spotkania, rozmowy i pogadanki edukacyjne na temat przemocy i uzależnień, realizowane są również programy profilaktyczne. W ramach wsparcia rodziców prowadzona jest pedagogizacja, udzielane są porady i konsultacje.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. ogólnopolskie kampanie i programy („Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Młode głowy”, „Epsilon”, „Cukierek”). W szkołach odbywają się warsztaty profilaktyczno-wychowawcze, treningi umiejętności społecznych, szkolenia z zasad bezpieczeństwa oraz

spotkania ze specjalistami – pedagogami, psychologami, funkcjonariuszami policji, przedstawicielami sanepidu.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy w Piasecznie Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorów sądowych, Policję, Straż Pożarną, Ochotnicze Straże Pożarne, Sanepid, Konstanciński Dom Kultury i Bibliotekę Publiczną, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Fundację „Pomóż dorosnąć”.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • możliwość aktywizacji społeczności lokalnej	• brak świetlic socjoterapeutycznych • mała liczba zajęć pozalekcyjnych skierowanych do młodzieży • niewystarczające wykorzystanie świetlic środowiskowych (brak oferty zajęciowej, reklamy placówek) • brak inicjatyw skierowanych do całych rodzin • brak działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy
szanse	zagrożenia
• niewzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego

stosowanie przemocy domowej • możliwość zapewnienia terapii dla rodzin • współpraca i integracja instytucji pomocowych (ochrony zdrowia, oświaty, OPS-u, policji, organizacji pozarządowych)	• wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • niski poziom kompetencji wychowawczych w środowisku • wzrastająca liczba rozwodów • coraz większa akceptacja przemocy i brak świadomości, co jest przemocą • coraz większy hejt i mowa nienawiści, zwłaszcza wśród młodzieży, brak umiejętności komunikacyjnych • wzrastająca liczba tendencji suicydalnych, również wśród młodzieży i dzieci • coraz większe rozwarstwienie społeczne i polaryzacja światopoglądowa społeczeństwa prowadzące do konfliktów i agresji w środowisku lokalnym
---	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na przewagę mocnych stron. Do najważniejszych zaliczyć należy: zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe), odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego licznych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania programowe. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, niski poziom kompetencji wychowawczych w środowisku, wzrastająca liczba tendencji suicydalnych, również wśród młodzieży i dzieci, a także coraz większy hejt i mowa nienawiści, zwłaszcza wśród młodzieży, brak umiejętności komunikacyjnych oraz coraz większe rozwarstwienie społeczne i polaryzacja światopoglądowa społeczeństwa prowadząca do konfliktów i agresji w środowisku lokalnym – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym	• wąska oferta działań profilaktycznych oraz terapeutycznych • braki w obszarze psychiatrii dziecięcej • wykluczenie mieszkańców wsi (słaby dostęp do opieki zdrowotnej) • niski standard przychodni rejonowych

• problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie • szeroki dostęp do usług rehabilitacyjnych	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • instalacja świateł drogowych na skrzyżowaniach • zwiększenie liczby programów profilaktyki zdrowotnej skierowanych do mieszkańców gminy • wprowadzenie zakazu sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • niewzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • niewystarczająca kadra funkcjonariuszy Policji • brak zajęć z samoobrony dla mieszkańców • coraz większy stopień uzależnień behawioralnych • wzrastająca popularność środków odurzających i dopalaczy

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na przewagę mocnych stron. Szczególnie ważne w tym obszarze są: zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, jak również realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, coraz większy stopień uzależnień behawioralnych oraz wzrastająca popularność środków odurzających i dopalaczy. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych (wykwalifikowana kadra pomocy społecznej)	• brak informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • brak programu skierowanego do osób w kryzysie bezdomności
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych umożliwiających skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zwiększenie promocji wolontariatu • działania integracyjne i edukacyjne dla właścicieli zwierząt domowych	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* zwraca uwagę na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej oraz dysponowanie odpowiednią liczbą dobrze wykwalifikowanej kadry OPS-u.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeżonego i zasygnalizowanego zagrożenia, z jakim należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry pomocy społecznej oraz brak programu skierowanego do osób w kryzysie bezdomności – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2025-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 3, co wskazuje na częściowo wdrożone założenia programowe. W uzasadnieniu przyjętej oceny podano, że nie wszystkie działania udało się zrealizować ze względu na brak środków finansowych przeznaczonych na działania profilaktyczne. Wskazano na słabą współpracę z jednostkami gminnymi oraz brak współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- brak świetlic socjoterapeutycznych,
- brak wsparcia dla rodzin wychowujących dziecko z niepełnosprawnością,
- brak rodzin wspierających,
- słabe zaangażowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych w realizację programu,
- brak środków finansowych na zatrudnienie specjalistów i terapeutów.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- udzielenie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej wsparcia finansowego i rzeczowego,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- zorganizowanie wypoczynku wakacyjnego z programem profilaktycznym,
- udzielenie poradnictwa i prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników OPS-u,
- objęcie rodziny procedurą „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy domowej,
- zapewnianie rodzinom wsparcia asystenta rodziny,
- organizowanie w szkołach warsztatów dotyczących zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak zintegrowanych działań poszczególnych jednostek gminy,
- brak programów profilaktycznych.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- program Asystent Rodziny,

- programy realizowane we współpracy z Fundacją „Terapeuci dla Rodziny”,
- pomoc rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- warsztaty profilaktyczne w szkołach,
- pomoc psychologa.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2025-2027 jest następujący:

Doskonalenie i rozwijanie w Gminie Konstancin-Jeziorna systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	OPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wcześnie zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży	2025-2027	OPS	- liczba kobiet w ciąży	- zapewnienie wsparcia

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	OPS PCPR NGOs Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	UMiG RM OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

		rekreacyjne NGOs Kościoł	celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	UMiG RM OPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR ROPS	- liczba odbytych szkoleń - rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie

				skuteczności świadczonej pomocy
				- poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	UMiG RM placówki przedszkolne OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA OPS	- liczba i rodzaj realizowanych programów	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych

dzieci i młodzieży.		PPP	profilaktycznych - liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS UMiG placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe NGOs OPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków

				do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury OPS NGOs Kościoł lokalne media	- rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, WZMACNIANIE WIĘZI RODZINNYCH I POKOLENIOWYCH, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH SŁUŻĄCYCH POPRAWIE FUNKCJONOWANIA RODZIN.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	OPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR	- rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny,
--	-----------	--	--	--

		media lokalne Kościół		- poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	UMiG RM OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościół	- liczba imprez	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przemocy domowej oraz przestępczości i jej skutków.	2025-2027	GKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice OPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UMiG RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców

Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA ZI OPS Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania	2025-2027	placówki oświatowe Policja Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń

patologiom. Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze.	2025-2027	UMiG RM Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
--	-----------	-----------------------	--	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN, PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2025-2027	UMiG RM OPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa

		placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł		w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2025-2027	UMiG RM OPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom.	2025-2027	UMiG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu

			- liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych	funkcjonowania rodzin
--	--	--	--	-----------------------

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

RM – Rada Miejska

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Piasecznie, Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Piasecznie, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Mazowiecki Ośrodek Polityki Społecznej w Warszawie, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Gminy Konstancin-Jeziorna Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	9
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024	14
Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024	14
Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024	14
Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024	15
Tabela 8. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	16
Tabela 9. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	16
Tabela 10. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	16
Tabela 11. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024	17
Tabela 12. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024	18
Tabela 13. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024	18
Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024	20
Tabela 15. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024	20
Tabela 16. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024	21
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	22
Tabela 18. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	22
Tabela 19. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024	23
Tabela 20. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 21. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	24
Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 24. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	25
Tabela 25. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej	25
Tabela 26. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024	27
Tabela 27. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	28
Tabela 28. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	28
Tabela 29. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	28
Tabela 30. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.	28
Tabela 31. Placówki kultury w gminie w 2024 r.	29
Tabela 32. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.	29
Tabela 33. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	29
Tabela 34. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.	30
Tabela 35. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	31
Tabela 36. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	32
Tabela 37. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024	33
Tabela 38. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Konstancin-Jeziorna usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.	34
Tabela 39. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	40
Tabela 40. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024... 40	
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	36

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	36
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	37
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	38
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania	38

Uzasadnienie

do uchwały Nr 2025 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 2025 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Zgodnie z art. 176 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Głównym celem programu jest doskonalenie i rozwijanie w gminie systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez gminę na rzecz:

- zwiększenie efektywności usług świadczonych na rzecz rodziny ,
- wspierania dzieci i młodzieży w kształceniu i rozwoju,
- promocję rodziny, wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, podejmowanie działań profilaktycznych służących poprawie funkcjonowania rodzin,
- zapewnienia rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin, przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej.

Program zakłada kontynuację i rozwój dotychczas realizowanych w gminie usług na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z dziećmi, oraz wdrażania nowych form wsparcia rodziny przewidzianych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Ewa Michalska